

RAVON JAARVERSLAG 2006

In 2006 groeide RAVON zowel wat betreft het aantal donateurs als medewerkers. Hierdoor kon gewerkt worden aan een groot aantal voor vrijwilligers interessante en voor soortbescherming en onderzoek relevante projecten. Het landelijke databestand, een belangrijke basis voor veel werk van RAVON, groeide in 2006 met circa 47.000 records tot ruim over de 400.000 waarnemingen!

Dit jaarverslag geeft een zeer beknopt overzicht van onze activiteiten in 2006. De uitgebreide versie van het jaarverslag is te vinden op onze website: www.ravon.nl

Een deel van de vrijwilligersgroep die heeft deelgenomen aan 'Vissen in de West-Betuwe'.

Foto: Fabrice Ottburg

Voorkant: Vuursalamander

Foto: Jelger Herder

VRIJWILLIGERS ACTIEF!

Regionale atlassen

Enkele bijzondere projecten die binnen de RAVON-afdelingen spelen zijn de voorbereidingen voor Drentse, Limburgse en Gelderse verspreidingsatlassen van amfibieën en reptielen. In Noord-Brabant wordt samen met Bureau Waardenburg en Bureau Natuurbalans gewerkt aan een visatlas. Voor dat boek is al een omvangrijk databestand bij elkaar gebracht, dat de komende tijd middels veldwerk nog sterk zal groeien.

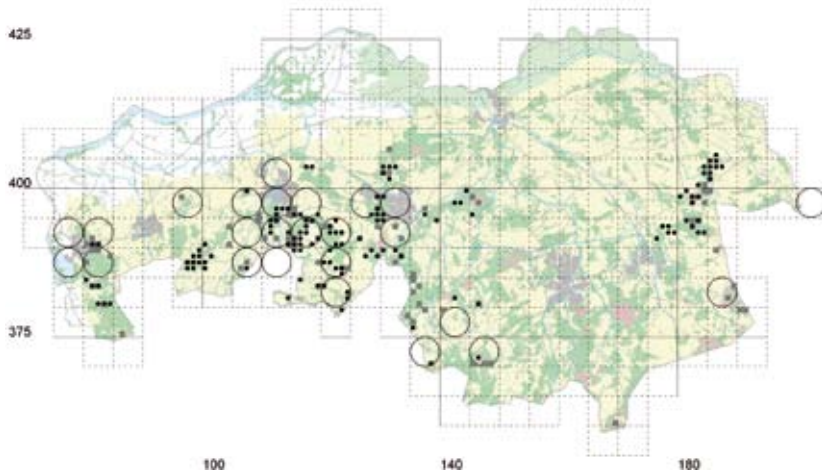
Werkgroep Poldervissen

Dit jaar is er een eind gekomen aan het veldwerk voor het project 'Vissen in de West-Betuwe'. In twee jaar tijd zijn er in 275 kilometerhokken één of meerdere locaties bemonsterd. Er is begonnen met de voorbereidingen van een verspreidingsatlas.

In oktober zijn de boekjes 'Herkenning Zoetwatervissen' en 'Het waarnemen van zoetwatervissen' verschenen, waaraan de werkgroep een grote bijdrage heeft geleverd. Op het landelijke congres van de NJN in Voorburg is een viscursus gegeven en ook is een velddag vissen voor de NJN Den Bosch georganiseerd. Samen met het RAVON kantoor wordt een inventarisatiemethode uitgedokterd voor de grote en kleine modderkruiper en de bittervoorn.

Werkgroep Adderonderzoek Nederland

De Werkgroep Adderonderzoek Nederland (WAN) heeft als doel onderzoek doen naar de adder en zijn leefgebieden ten behoeve van een duurzaam behoud van de adder in Nederland. In 2006 heeft de WAN gewerkt aan populatieonderzoek in het Meinweggebied, Hijkerveld en Gasterse Duinen, Wolfhezerheide en Boswachterij Staphorst. Verder is onderzoek gedaan naar a) het temperatuurverloop van overwinteringsplaatsen, b) telemetrisch onderzoek, c) genetische diversiteit in Nederland en Europa, d) adderbeten (resultierend in het protocol Adderbeet voor medisch specialisten) en e) predatie van wilde zwijnen op adders.

Verspreiding van de vinpootsalamander in Noord-Brabant (Uit: Werkatlas amfibieën en reptielen in Noord-Brabant). Ruim 60% van de bezette Nederlandse kilometerhokken ligt in deze provincie.

PROJECTEN

Landgebruik rugstreepad in Flevoland

In de Noordoostpolder zijn rugstreepadden met een zender uitgerust. Dit onderzoek levert veel kennis op over het terreingebruik, leefgewoonten en vereisten. De resultaten dienen als basis voor het op te stellen managementplan rugstreepad Flevoland. Dit plan geeft aan hoe alle betrokken partijen zich pro-actief kunnen inzetten voor de duurzame instandhouding van de soort. Als dat bereikt wordt, dan zullen bouwprojecten weinig tot geen hinder hoeven te ondervinden van de aanwezigheid van de rugstreepad.

Muurhagedissen op een spoorlijn

Behalve op de bekende vestigingswerken in Maas-tricht, leeft de muurhagedis ook op een verlaten spoorlijn. Deze lijn zal binnen enkele jaren weer in gebruik genomen worden. RAVON adviseert over de te nemen maatregelen om het duurzaam voortbestaan van de soort te kunnen garanderen. In de omgeving van de spoorlijn zullen stapelmuren worden gebouwd, houtstapels gecreëerd, foerageerzones ingericht en komt er een reptielvriendelijk beheer. Deze maatregelen komen ook ten goede aan de levendbarende hagedis en de hazelworm.

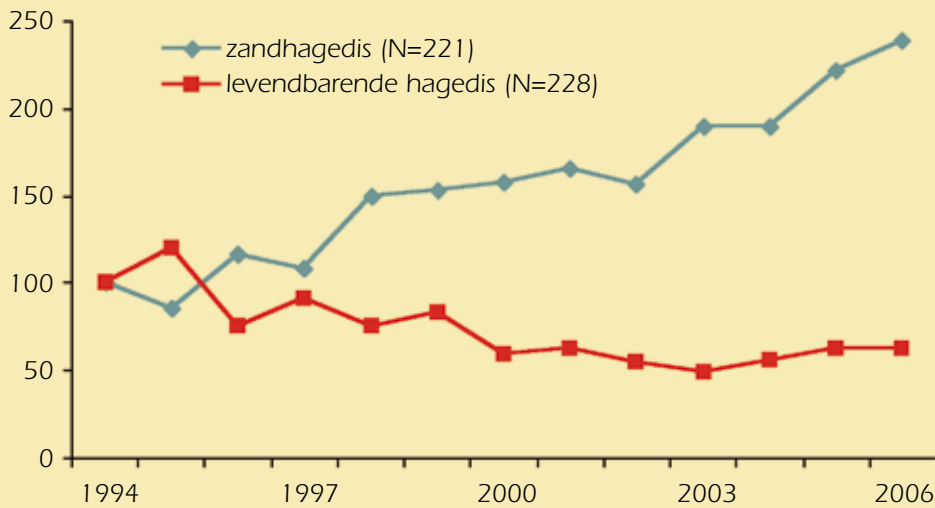
Van gegevens naar bescherming

RAVON coördineert de inventarisatie en monitoring van reptielen, amfibieën en vissen door honderden vrijwilligers in Nederland. Op basis van deze gegevens zet RAVON zich in voor een betere bescherming en het duurzaam behouden van de soorten en hun leefgebieden.

RAVON werkt op twee locaties: de Werkgroep Monitoring in Amsterdam coördineert de meetnetten amfibieën en reptielen. In Nijmegen wordt o.a. gewerkt aan verspreidingsonderzoek, soortbescherming, advieswerk voor beheer en inrichting en kennisintensieve opdrachten. Verder werken we aan voorlichting en geven we praktijkgerichte cursussen.

Vrijwilligers op excursie
Foto: Jöran Janse

Tegengestelde trends

De toename van de warmteminnende zandhagedis wordt waarschijnlijk veroorzaakt door een reeks van warme jaren en een verbeterd beheer in de duinen. De afname van de levendbarende hagedis wordt waarschijnlijk veroorzaakt door verdroging en verbosning.

Overlevingsplan Bos en Natuur: monitoring van de fauna

Het Overlevingsplan Bos en Natuur (OBN) stelt terreinbeheerders in staat herstelmaatregelen uit te voeren om achteruitgang van natuur door verdroging, verzuring en vermesting tegen te gaan. RAVON heeft voor Natuurmonumenten in 5 terreinen onderzocht hoe de genomen OBN-maatregelen uitpakken voor de herpetofauna. De veldbezoeken resulteren in een actueel verspreidingsbeeld en concrete aanbevelingen om de inrichting en het beheer te verbeteren. Kleine aanpassingen, in bijvoorbeeld de wijze waarop wordt geplagd, of een bosrand wordt beheerd, kunnen al snel gunstig uitpakken. Ook worden kwetsbare delen van een gebied in kaart gebracht, waar bijvoorbeeld een kernpopulatie aanwezig is. In het eindrapport zijn veel concrete aanbevelingen opgenomen.

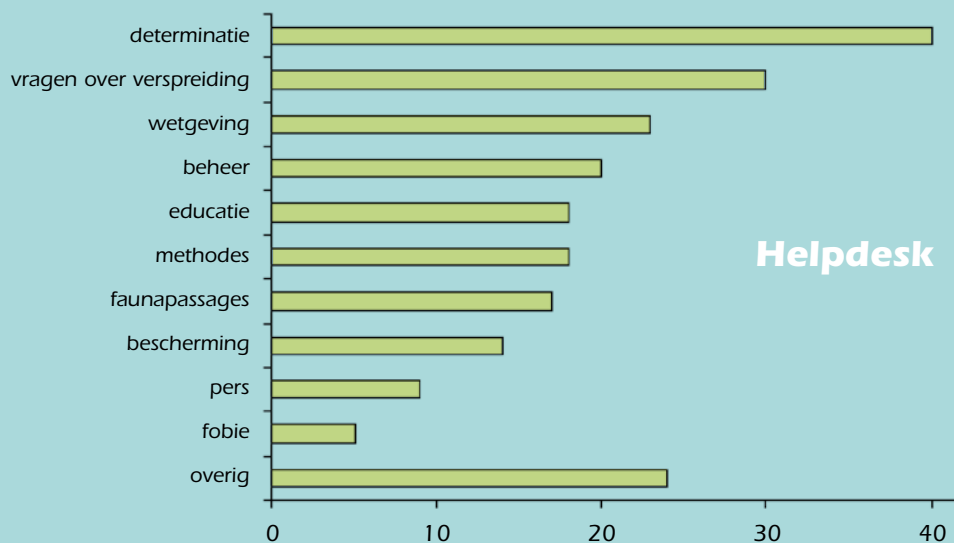
Levendbarende hagedis
Foto: Arnold van Rijsewijk

Vissen met de zegen
Foto: Maaike Pouwels

Platform Soortenbeschermende Organisaties

RAVON participeert in het Platform Soortenbeschermende Organisaties (PSO) dat soortgerichte beschermingsactiviteiten op landelijk niveau behartigt. Andere leden zijn o.a. de Vlinderstichting en Vogelbescherming Nederland. In 2006 heeft het PSO onder andere hard getrokken aan het tot stand komen van het nieuwe soortenbeleid: het leefgebiedenbeleid. Helaas was er amper geld voor de uitvoering, ondanks een kritisch rapport van de Raad van het Landelijk Gebied, dat aangaf dat er vele miljoenen extra geïnvesteerd moeten worden. Daarnaast is advies gegeven bij de totstandkoming van gedragscodes in het kader van de Flora- en faunawet.

Helpdesk

Stichting RAVON
Postbus 1413
6501 BK Nijmegen
024 - 3653270
www.ravon.nl
kantoor@ravon.nl

Helpdesk

In 2006 werden 218 vragen gesteld aan de Helpdesk. De vragen gaan over zeer diverse onderwerpen: o.a. over verspreiding, determinatie, fobieën, beheer en wetgeving. Naast lokale en regionale vraagstukken, wordt RAVON ook geraadpleegd voor grensoverschrijdende vragen. Nagenoeg alle helpdeskvragen worden gratis afgehandeld.

Medewerkers RAVON

Driedoornige stekelbaars
Foto: Jelger Herder

ORGANISATIE

Donateurs

Het aantal donateurs groeide van 810 naar 860. Zij ontvangen het landelijk RAVON-tijdschrift en zijn lid van één van de provinciale afdelingen. Tevens worden voor en door de donateurs jaarlijks landelijke activiteiten georganiseerd, zoals inventarisatieweekenden en excursies.

Medewerkers

Op 31 december 2006 waren 25 personen werkzaam bij RAVON in Amsterdam en Nijmegen. Alle medewerkers werken in deeltijd; in totaal gaat het om 14,7 fte. Op het kantoor in Nijmegen hebben 4 vrijwilligers een grote bijdrage geleverd aan het invoeren van waarnemingen, de bibliotheek, de website en de donateursadministratie.

Financiën

De gezamenlijke omzet van RAVON Amsterdam en Nijmegen is flink gestegen: van ca. €745.000,- in 2005 naar €1.046.000,- dit jaar. De reserve van RAVON is toegenomen tot €235.000,-.

Dank!

Onze grote dank gaat uit naar de vele honderden vrijwilligers, die ons op enige wijze hebben ondersteund! De Radboud Universiteit Nijmegen huisvest al jarenlang RAVON Nijmegen en de Universiteit van Amsterdam doet dit al jarenlang voor RAVON Werkgroep Monitoring, waarvoor onze dank. Ook gaat dank uit naar de opdrachtgevers en sponsoren:

Alterra, Arfman, Bosschap, Bosgroep Midden-Nederland en Zuid-Nederland, Bureau Mertens, Bureau Waardenburg, De Vlinderstichting, DHV, Dienst Landelijk Gebied, Dienst Weg- en Waterbouwkunde, Europese Unie (LIFE-fonds), Gegevensautoriteit Natuur i.o. van LNV, Geldersch Landschap, gemeentes Arnhem, Baarn, Bunnik, Den Bosch, Nijmegen, Oost Gelre, Veghel en Winterswijk, Helicon Opleidingen Velp, Hogeschool Larenstein, Landschap Overijssel, Landschapsbeheer Drenthe, Milieu- en Natuurplanbureau, Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, Nationaal Park Sallandse Heuvelrug, Het Natuurloket, Natuurmonumenten, Prins Bernhard Cultuurfonds, de provincies Drenthe, Flevoland, Gelderland, Limburg, Noord-Brabant, Overijssel, Utrecht en Zeeland, Platform Soortenbeschermende Organisaties, Prorail, RIVM, Rijkswaterstaat, RIZA, Schuytgraaf, SOVON, Sportvisserij Nederland, Staatsbosbeheer, Stichting Instandhouding Kleine Landschapselementen Limburg, Unie van Waterschappen, Vereniging Agrarisch Natuurbeheer Waterland, Vereniging Onderzoek Flora en Fauna, Vitens, VSB-fonds, vzz en de waterschappen Groot Salland, Rijn & IJssel, Reest en Wieden en Zuiderzeeland.